

Beantwoording schriftelijk gestelde vragen

Aan: Gemeenteraad
Portefeuillehouder: Johan Swaans
Vragen gesteld door: PAG
Onderwerp: Herijking gemeentefonds
Datum: 16 maart 2021

Op 12 februari ontvingen wij vragen van PAG inzake herijking gemeentefonds op basis van artikel 40 Reglement van Orde. Hieronder treft u de gestelde vragen aan, met het daarbij behorende antwoord:

Op 2 februari heeft minister Ollongren de Raad voor het Openbaar Bestuur een adviesaanvraag gezonden over het verdelvoorstel herijkt gemeentefonds¹.

Uit 'Bijlage 1 bij ROB-adviesaanvraag herijking gemeentefonds HERVERDEEFFECTEN: GLOBAAL BEELD EN EFFECTEN PER GEMEENTE ' blijkt dat de herijking vooral voor gemeenten in Friesland, Groningen, maar ook een flink aantal gemeenten Noord-Brabant een groot nadeel betekent. Verschillende Friese en Groningse bestuurders hebben zich hierover uitgesproken in de media en/of hebben acties aangekondigd tegen deze (effecten van de) herijking².

Voor de gemeente Goirle wordt het nadeel becijferd op 87 euro per inwoner. Hier staat een positief effect van het nieuwe woonplaatsbeginsel van 14 euro per inwoner tegenover. Wat resteert is dus een negatief effect van 73 euro per inwoner, hetgeen een nadeel van ruim 1,7 miljoen betekent op de begroting van Goirle.

U heeft de raad hierover geïnformeerd met een raadsinformatiebrief gedateerd op 4 februari. Hoewel de fractie van Pro Actief blij is zo snel geïnformeerd te worden over de cijfers, roept dit ook een aantal vragen op.

1. *Wat vindt u van de gevolgen van de herijking voor Goirle?*

Antwoord:

We zijn onaangenaam verrast door dit forse nadeel vanwege de herverdeling.

We hadden rekening gehouden met een te verwachten nadeel van € 25,00 in 2022 en vanaf 2023 met een nadeel van structureel € 50,00 per inwoner, maar deze uitkomst is nog veel negatiever. Hierdoor moeten we nu rekening houden met een nadeel van € 15,00 per inwoner in 2023, dat oploopt naar € 60,00 in 2026. Dat betekent een nadeel van € 360.000,00 in 2023, dat op loopt naar € 1.440.000,00 in 2026.

In 2027 wordt de herverdeling geëvalueerd. Dit betekent dat in de jaren na 2026 het nadeel verder op kan lopen tot ca €2.100.000,00. Genoemd bedrag is zonder het positieve effect van het nieuwe woonplaatsbeginsel.

2. *Bent u bekend met reacties uit Friesland en Groningen op de effecten? Zijn u ook dergelijke reacties bekend uit Noord-Brabant?*

Antwoord:

Ja, wij zijn inderdaad bekend met de reacties uit Friesland en Groningen op de effecten. Ambtelijk zijn we inmiddels gestart met een traject om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de nadelige gevolgen te compenseren.

3. *Gaat u namens de gemeente Goirle ageren tegen de voorgenomen herijking? Welke acties gaat u daarbij ondernemen? Met welke gemeenten hebt u hierover contact of gaat u nog contact leggen? Waarom kiest u hiervoor?*

Antwoord:

Het verdeelstelsel is objectief en dus kunnen wij de uitkering niet beïnvloeden door ons beleid. Er zijn met deze uitkomsten 159 nadeelgemeenten en 195 gemeenten met een voordeel. De definitieve effecten zijn nog niet bekend. De verdeling is nu nog gebaseerd op gegevens van 2017. Over de verdeling wordt momenteel de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) geconsulteerd en vervolgens in april en mei de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Besluitvorming vindt plaats door het nieuwe kabinet.

Wij gaan wel degelijk ageren tegen de voorgenomen herijking. Hiertoe hebben wij al verschillende acties uitgezet:

- Ambtelijk bezoeken we regiodagen van BZK, provincie en VNG. Vanuit Tilburg zijn er directe ambtelijke contacten met BZK, waar de positie van Goirle nadrukkelijk onder de aandacht wordt gebracht.
- De gemeente Goirle trekt, samen met negen andere gemeenten in Brabant die zwaar worden getroffen (nadeel groter dan € 50,00 per inwoner) op in de voorbereiding van een (re)actie naar Den Haag. Deze zal, evenals bij de noordelijke provincies gericht zijn op enige vorm van compensatie.
- Daarnaast is binnen de regio Hart van Brabant een bestuurlijke ‘kopgroep’ gevormd, die de lobby naar Den Haag coördineert. Hoewel de belangen in die kopgroep verschillen, trekken we samen op onder het motto dat de totale omvang van het gemeentefonds groter moet. In deze kopgroep is nadrukkelijk afgesproken dat we elkaar blijven vasthouden, in het belang van een sterke regio. De burgemeester neemt namens Goirle deel aan deze kopgroep.
- De portefeuillehouders financiën van de kleinere gemeenten in de regio trekken gezamenlijk op en voeden de kopgroep met hun adviezen.
- We hebben nauw contact met de gemeente Sliedrecht die (binnen het verband van de Drechtsteden) in een vergelijkbare situatie verkeert als Goirle binnen Hart van Brabant om zo gebruik te maken van elkaars expertise.
- We analyseren de partijprogramma’s voor de verkiezingen van de Tweede Kamer, om zo gericht de verschillende partijen aan te spreken. De fracties uit uw raad kunnen daarin een belangrijke rol spelen. Wij komen hier op een later moment bij u op terug.
- Wij beraden ons op verdere aanvullende acties vanuit Goirle.